

Vergaderjaar 1988–1989

19 073

Algemene wet op het binnentreden

Nr. 5

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 30 november 1988

1. Algemeen

Het stemt ons tot voldoening dat de aan het woord zijnde fracties zich kunnen verenigen met het doel en de strekking van het onderhavige wetsvoorstel en in het algemeen kunnen instemmen met de inhoud van het voorstel.

Sedert de vaststelling van het voorlopig verslag en het uitbrengen van deze memorie is enige tijd verstreken. Als gevolg van werkzaamheden aan andere wetgevingsprojecten is vertraging ontstaan in de voortgang van dit wetsvoorstel en in de voorbereiding van het daarmee samenhangende wetsvoorstel tot wijziging van de binnentredingsbepalingen.

Dit tweede – omvangrijke – wetsvoorstel strekt ertoe de vele binnentredingsbepalingen aan te passen aan de Algemene wet op het binnentreden en deze bepalingen te vereenvoudigen en te harmoniseren. Wij betreuren het dat de voortgang van dit uit twee delen bestaande wetgevingsproject minder vlot is verlopen dan wij hadden gehoopt. De regering zal de voortgang van beide projecten thans met kracht bespoedigen. Zij zal het hare bijdragen dat in de loop van dit parlementaire jaar het tweede wetsvoorstel zal kunnen worden ingediend.

Voorts wijzen wij er op dat bij de Wet van 3 juni 1987, Stb. 470, artikel 12, tweede lid, van de Grondwet is gewijzigd. Deze wijziging verschaft de grondslag voor de bij wet te stellen uitzonderingen op het grondwettelijk vereiste van voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden voor binnentreden tegen de wil van de bewoner.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hadden met belangstelling van het onderhavige wetsvoorstel kennis genomen. Zij juichten toe dat met dit voorstel een raamwet in zicht is. Zij realiseerden zich dat het voorstel een uitwerking is van artikel 12, tweede lid, van de Grondwet. Al hadden deze leden behoefte op een aantal punten nader in te gaan, zij vonden het op zichzelf al een grote verdienste dat dit wetsvoorstel harmoniseert en systematiseert en aldus bijdraagt aan de doorzichtigheid van de wetgeving op het gevoelige terrein van het binnentreden. Zij merkten op dat de voorbereiding van het voorstel van wet tot wijziging van de

binnentredingsbepalingen in gang is gezet. Zij vroegen naar de stand van zaken daarvan.

Zoals wij hierboven reeds hebben uiteengezet wordt thans met kracht gewerkt aan het gereedmaken van dit wetsvoorstel.

De leden van de C.D.A.-fractie onderschreven ten volle de redenering van de regering dat met de voorgestelde regeling niet alleen naar meer systematisering maar ook naar eenmaking van de wettelijke bepalingen inzake het binnentreden wordt gestreefd. Dat betekent naar hun oordeel dat de waarborgen voor met name de bewoner worden versterkt, hetgeen de privacy ten goede komt.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden met belangstelling van het onderhavige wetsvoorstel kennis genomen. Zij merkten op dat de voorbereiding ervan lange tijd heeft genomen. Zij achtten het voorliggende wetsvoorstel verre van voltooid en onaf, nu het wetsvoorstel tot wijziging van de binnentredingsbepalingen nog niet is ingediend. Zij achtten het noodzakelijk ook de inhoud van dit tweede wetsvoorstel te kennen, alvorens de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel een volgende fase te laten ingaan. Zij wezen op de grote samenhang tussen het onderhavige wetsvoorstel en het tweede wetsvoorstel, mede gelet op het voornemen van de regering om de paragrafen 2 en 3 van het onderhavige wetsvoorstel tegelijkertijd met de aanpassingswetgeving in werking te laten treden. Zij vroegen daarom om spoedige voortgang van het tweede wetsvoorstel ten einde de behandeling van het onderhavige voorstel niet te vertragen.

De leden van de V.V.D.-fractie waren verbaasd over het voornemen van de regering om artikel 1 van het onderhavige wetsvoorstel wel direct in werking te laten treden. Zij wezen er op dat dit artikel niet in werking zou kunnen treden, voordat de wijziging van artikel 12, tweede lid, van de Grondwet zou zijn voltooid.

De leden van de V.V.D.-fractie hebben terecht gewezen op de koppeling van de paragrafen 2 en 3 van het onderhavige wetsvoorstel, waarin de vormvoorschriften met betrekking tot het binnentreden zijn geregeld, en het wetsvoorstel tot wijziging van de binnentredingsbepalingen, hetwelk onder meer beoogt de in die bepalingen neergelegde regels inzake de bij het binnentreden in acht te nemen voorschriften aan te passen aan de Algemene wet. Wij hebben dan ook begrip voor het standpunt van deze leden – zo verstaan wij dit – dat het eindverslag over het onderhavige wetsvoorstel eerst zal kunnen worden uitgebracht, nadat het tweede voorstel van wet zal zijn ingediend.

Wij delen het oordeel van de leden van de V.V.D.-fractie dat artikel 1 van het onderhavige wetsvoorstel, waarin ter concretisering van het grondwettelijk vereiste enige regels zijn neergelegd inzake de aan het binnentreden voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden, niet in werking zou kunnen zijn getreden vóór voltooiing van de – inmiddels tot stand gekomen – wijziging van artikel 12, tweede lid, van de Grondwet.

Ook de leden van de P.S.P.-fractie hadden met belangstelling van het onderhavige wetsvoorstel kennis genomen. Met verwijzing naar het proefschrift van A.Q.C. Tak over het huisrecht uit 1973, waarin onder meer melding wordt gemaakt van de vele – uiteenlopende – binnentredingsbepalingen, konden deze leden zich heel wel vinden in ons streven naar systematisering en éénmaking van deze bepalingen. Zij merkten op dat het gaat om de grondwettelijke bescherming van het huisrecht, dat niet is gediend bij een labyrint van regels. Deze leden konden uiteraard instemmen met de doelstelling van het wetsvoorstel om de waarborgen van de bewoner te versterken. Het stemde deze leden tot tevredenheid

dat het wetsvoorstel door vervanging van het criterium «tegen de wil van de bewoner» door «zonder toestemming» op dit punt zelfs verder gaat dan de Grondwet en dat de vormvereisten gelden voor binnentreden met en zonder toestemming. Hoewel zij de hoofdlijnen van het wetsvoorstel konden onderschrijven, hadden zij op de uitwerking ervan nog wel het een en ander aan te merken.

Het lid van de R.P.F.-fractie was met de regering van oordeel dat systematisering en, waar mogelijk, uniformering van de wettelijke bepalingen inzake het binnentreden van groot belang is. Hij onderschreef daarom de intentie van dit wetsvoorstel. Hij wees er overigens op dat de doeleinden van het wetsvoorstel slechts bereikt kunnen worden na doorvoering van de wijziging van artikel 12 van de Grondwet en van de vele binnentredingsbepalingen in de afzonderlijke wetten. Dit lid kon zich verenigen met de voorgestelde afzonderlijke en eerdere inwerkingtreding van artikel 1, nadat de wijziging van artikel 12, tweede lid, Grondwet tot stand zou zijn gekomen.

Het lid van de R.P.F.-fractie zei ten slotte zich in eerste instantie te kunnen vinden in de voorgestelde bepalingen.

Het lid van de G.P.V.-fractie had over het algemeen met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel. Aan een meer systematische regeling van het – niet absolute – huisrecht bestaat naar zijn oordeel duidelijk behoefte. Hij bracht naar voren dat, zoals bij elk klassiek grondrecht het geval is, de noodzakelijke beperkingen niet alleen hun basis in de Grondwet dienen te vinden, maar ook zo goed mogelijk in een wettelijke regeling dienen te zijn vervat. Hij was van mening dat de wettelijke waarborgen van het huisrecht niet te star moeten zijn, zeker waar inbreuken op het huisrecht nodig zijn ter bescherming van de belangen van de bewoner of ter uitoefening van de overheidstaak tot handhaving van de rechtsorde. Hij had de indruk dat over het algemeen in het wetsvoorstel een goed evenwicht is bereikt tussen beide belangen. Hij was ten slotte van oordeel dat ten aanzien van de recente wijziging van artikel 12, tweede lid, Grondwet, eerder van een noodzakelijke dan van een wenselijke wijziging moest worden gesproken, ten einde iedere twijfel weg te nemen omtrent de grondwettelijke toelaatbaarheid van een wettelijke regeling van de uitzonderingen op het vereiste van voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden.

Wij hebben met belangstelling kennis genomen van bovengenoemde algemene opmerkingen van de fracties van C.D.A., P.S.P., R.P.F. en G.P.V., welke wij zien als een ondersteuning van het voorliggende wetsvoorstel.

2. Hoofdlijnen van de voorgestelde regeling

De leden van de C.D.A.-fractie waren van oordeel dat in het thans vigerende systeem te veel onduidelijkheden zitten. Zij hadden met betrekking tot de vijf elementen van de voorgestelde regeling nog enige vragen.

Zij vroegen zich allereerst af hoe precies de verhouding tussen algemene opsporingsambtenaren en bijzondere opsporingsambtenaren moet worden gezien. Zij merkten op dat een bijzondere opsporingsambtenaar dikwijls primair gericht is op één gedeelte van het onderzoek, terwijl de gewone rechercheur dikwijls meer inzicht heeft in specifiek lokale en personele omstandigheden. Naar hun oordeel lijkt aan een zekere afweging bij de vraag wie bij het binnentreden als eerste al dan niet betrokken zal worden, niet te ontkomen.

De door deze leden opgeworpen vraag laat zich niet goed in algemene

zin beantwoorden, omdat de wijze waarop algemene en bijzondere opsporingsambtenaren hun taak uitoefenen en de wijze waarop dezen – al dan niet in samenwerking en/of na overleg – ter uitoefening van hun taak in een woning binnentreden en in die woning van hun bevoegdheden gebruik maken, van het concrete geval afhankelijk zijn. Het Wetboek van Strafvordering en de bijzondere wetten wijzen de gevallen aan waarin algemene en bijzondere opsporingsambtenaren bevoegd zijn tegen de wil van de bewoner – na de totstandkoming van de aanpassingswetgeving zonder diens toestemming – zijn woning binnen te treden. Deze wetten bepalen welke handelingen in de woning kunnen worden verricht. Wanneer ter verwezenlijking van verschillende doeleinden in een woning moet worden binnentreden en het binnentreden zonder toestemming van de bewoner geschiedt, is een machtiging vereist. Alsdan kan met één machtiging worden volstaan, mits ingevolge artikel 6 daarin de doeleinden worden omschreven en ingevolge artikel 8, tweede lid, wordt bepaald dat degene aan wie de machtiging is gegeven, zich door anderen kan doen vergezellen.

Wij zullen in de memorie van toelichting op het wetsvoorstel tot wijziging van de binnentredingsbepalingen nader ingaan op de verhouding tussen binnentreden ter uitoefening van een algemene en/of bijzondere opsporingsbevoegdheid en van een toezichthoudende bevoegdheid.

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen – gelet op de internationalisering van de criminaliteit, waarbij steeds meer Nederlanders in het buitenland en buitenlanders in Nederland betrokken worden – hoe het binnentreden in het buitenland is geregeld en in hoeverre hierover internationaal overleg bestaat. Het leek hun in ieder geval een winstpunt dat de bevoegdheid tot het geven van een machtiging geconcentreerd wordt bij enkele functionarissen. Zij vroegen of zulks ook bestaat in andere lidstaten van de Raad van Europa en of naar een zekere uniformering wordt gezocht.

Regeling van het huisrecht en van de daarop ter uitoefening van wettelijke voorschriften toegelaten inbreuken is in de ons omringende landen verschillend. Er bestaat geen specifiek internationaal overleg inzake de regeling van het binnentreden in woningen, noch is er internationaal initiatief gaande, gericht op uniformering van de verschillende nationale stelsels terzake. Wij beschikken overigens niet over enige aanwijzing dat de omstandigheid dat het binnentreden in woningen verschillend is geregeld, problemen zou opleveren bij de bestrijding van de internationale criminaliteit.

3. Binnentreden met en zonder toestemming

Naar de mening van de leden van de P.v.d.A.-fractie rechtvaardigt een echte noodsituatie het binnentreden in een woning door een ieder, ambtenaar en gemachtigd of niet, die er toe kan bijdragen dat het gevaar wordt afgewend. Eventuele onrechtmatigheid zou dan aan het licht kunnen komen in een procedure naar aanleiding van een klacht over huisvredebreuk. In die visie valt het derde lid van artikel 2 als overbodig te beschouwen, omdat wat voor alle burgers geldt, evenzeer geldt voor de in artikel 1 bedoelde ambtenaren. Daarbij komt dat het niet logisch zou zijn in een wet die bevoegdheden en plichten van functionarissen regelt, een regel op te nemen die voor alle burgers geldt.

Naar aanleiding hiervan merken wij het volgende op.

Ingevolge artikel 2, eerste lid, is voor het binnentreden zonder toestemming door een – overigens daartoe bevoegde – ambtenaar, bedoeld in artikel 1, eerste lid, een schriftelijke machtiging vereist. Het derde lid van dit artikel stelt buiten iedere twijfel dat in noodsituaties zulk een machtiging niet is vereist. De ambtenaar die zonder machtiging en

zonder toestemming van de bewoner terstond in diens woning moet binnentreden ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen, handelt alsdan niet onrechtmatig en niet in strijd met artikel 370 Wetboek van Strafrecht (onbevoegd binnentreden of binnentreden zonder inachtneming van de voorschriften door een ambtenaar). Wij erkennen dat buiten deze wet het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner in een echte noodsituatie door een persoon die daartoe in normale situaties niet bevoegd is – een burger of ambtenaar die niet bij of krachtens de wet bevoegd is verklaard een woning zonder toestemming van de bewoner te betreden – rechtmatig kan zijn. Eventuele onrechtmatigheid zou in een strafrechtelijke procedure op grond van artikel 138 (huisvredebreuk) of artikel 370 van het Wetboek van Strafrecht kunnen worden vastgesteld.

Het is op zich zelf juist dat ook zonder artikel 2, derde lid, binnentreden zonder toestemming van de bewoner en zonder een daartoe vereiste machtiging onder de in dat artikellid genoemde omstandigheden rechtmatig kan zijn. Wij hebben deze bepaling opgenomen om elk misverstand op dit punt een te sluiten. Zij is uit oogpunt van rechtszekerheid gewenst, mede gelet op de belangen van de binnentredende ambtenaar. Bovendien wordt door deze bepaling tot uitdrukking gebracht dat ook het binnentreden onder deze omstandigheden is te beschouwen als binnentreden zonder toestemming van de bewoner in de zin van paragraaf 2 van het wetsvoorstel.

De leden van de C.D.A.-fractie achtten het belangrijk dat het binnentreden zonder toestemming aan de afgifte van een machtiging is gebonden. Zij hadden er begrip voor dat regels van het volkenrecht beperkingen opleggen aan de binnentredingsbevoegdheden. Zij vroegen zich af of er, gelet op het huidige en toenemende terrorisme, gevallen denkbaar zijn waarin inbreuk op de door het volkenrecht verleende beschermde status van bepaalde gebouwen of plaatsen (gebouwen in gebruik bij een diplomatieke missie, de woning van een diplomatieke ambtenaar of een zich in een Nederlandse haven bevindend vreemd oorlogsschip) mogelijk zou kunnen zijn. Zij vroegen hoe zwaar het beginsel van reciprociteit weegt en of dit hier elders altijd wordt gerespecteerd.

Naar aanleiding hiervan merken wij op dat regels van volkenrecht duidelijk zijn op dit punt. Wij leven deze regels na. Het is derhalve niet mogelijk om beschermde gebouwen te betreden zonder toestemming van de zendstaat (c.q. van het hoofd van de diplomatieke missie). Reciprociteit houdt niet in dat wij eventuele schendingen van het volkenrecht door een vreemde mogendheid reciproceren.

De leden van de fractie van de V.V.D. konden zich vinden in de vervanging van het begrip «tegen de wil van de bewoner» door «zonder toestemming van de bewoner». Zij vonden de argumenten daarvoor overtuigend. Zij vroegen zich af of er geen aanleiding is dit criterium ook op te nemen in artikel 12, eerste lid, van de Grondwet. Het ligt toch niet in de bedoeling van de regering om op termijn het nieuwe begrip weer te vervangen door het oude begrip, zo vroegen zij zich af.

Zij vroegen voorts hoe dit nieuwe stelsel zich in de praktijk en ook jurisprudentieel zal gaan verhouden tot artikel 120 Wetboek van Strafvordering en of het de bedoeling is dit artikel aan te passen in het tweede wetsvoorstel.

Wij brengen naar voren dat het de wetgever vrij staat om de in de Grondwet verankerde waarborgen uit te breiden. De Grondwetgever heeft in de redactie van artikel 12, eerste lid, Grondwet desbewust aansluiting gezocht bij het in de wetgeving gebruikte en gebruikelijke begrip «tegen de wil». Bij de recente herziening van artikel 12 is het

eerste lid ongewijzigd gebleven. Wij achten het nodig noch wenselijk om wijziging van artikel 12, eerste lid, te bevorderen.

Bij gelegenheid van de aanpassing van de binnentredingsbepalingen zullen ook de artikelen 120–123 Wetboek van Strafvordering worden aangepast.

De leden van de P.S.P.-fractie waren van oordeel dat de formulering van de zinsnede op blz. 12 van de memorie van toelichting: «de bewoner kan zijn toestemming tot binnentreden afhankelijk stellen van voorafgaande legitimering en/of mededeling van het doel» terughoudender was dan de formulering van de zin op blz. 11 van de memorie: «Slechts indien verzekerd is dat de bewoner weet aan wie en voor welk doel hij toestemming tot binnentreden geeft, kan gezegd worden dat ten volle is voldaan aan de vrijelijk genomen beslissing». Deze leden waren van mening dat de ambtenaar uitdrukkelijk zou moeten vragen om toestemming van de bewoner onder vermelding van diens recht deze te weigeren. Zij gaven ons in overweging artikel 1, eerste lid, en artikel 10 in die zin aan te vullen.

Naar aanleiding hiervan merken wij op dat de context waarin de tweede zinsnede is geplaatst, verklaart waarom deze zin anders is geformuleerd dan de eerste aangehaalde zin. De bedoelde passages op blz. 12 bovenaan luiden: «Alsdan is uitsluitend degene die bij het binnentreden de leiding heeft, verplicht tot voorafgaande legitimatie en mededeling omtrent het doel van het binnentreden. Dat neemt natuurlijk niet weg dat «de bewoner zijn toestemming tot binnentreden afhankelijk kan stellen van voorafgaande legitimatie en/of mededeling omtrent het doel van het binnentreden» door één of meer van de overige binnentredende ambtenaren.» Wij achten het onwenselijk en te ver gaan om in de wet uitdrukkelijk te bepalen dat de binnentredende ambtenaar, na zich gelegitimeerd te hebben en te hebben meegedeeld wat het doel is van zijn bezoek, nog eens de bewoner uitdrukkelijk om toestemming moet vragen en hem ook nog moet wijzen op zijn recht deze te weigeren. Wij menen dat in artikel 1, eerste lid, een juist evenwicht is gevonden tussen de belangen van de bewoner en die van een goede en doelmatige taakuitoefening. De bewoner moet in staat worden geacht om na inachtneming van de in artikel 1 neergelegde voorschriften door de ambtenaar die voornemens is binnen te treden, te beoordelen of hij al dan niet toestemming tot binnentreden zal geven. Wij denken overigens dat de ambtenaar in veel gevallen beleefdheidshalve zal vragen of hij mag binnenkomen. Er zijn situaties denkbaar – en dat behoeven geen uitzonderlijke te zijn – waarin na nakoming van de legitimatieplicht en meldingsplicht terstond in de woning moet worden binnentreden.

4. Legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden

De leden van de fractie van de P.v.d.A. vonden het duidelijk dat, indien de naleving van de grondwettelijke plicht tot legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden in het gegeven geval de opsporing of beëindiging van misdrijven die een ernstig gevaar opleveren voor het leven of de gezondheid van personen, in feite zou beletten, de noodzaak bestaat om ter behartiging van eveneens door de Grondwet beschermde belangen deze verplichtingen niet dan wel niet voorafgaand aan het binnentreden na te leven. Het was hun minder duidelijk waarom de wettelijke uitwerking van deze categorie van uitzonderingen niet geschiedt in het onderhavige wetsvoorstel. Dit lijkt hun de voorkeur te hebben boven het opnieuw in afzonderlijke wetten opnemen van uitzonderingen op de hoofdregel van de Algemene wet, te meer waar de uitzonderingsgevallen wel in de Algemene wet zijn opgenomen.

De leden van de C.D.A.-fractie deelden de mening van de regering dat de regeling van de hier bedoelde derde categorie van uitzonderingsgevallen niet in de Algemene wet maar in de bijzondere wetten en/of in het Wetboek van Strafvordering moet worden opgenomen. Zij vroegen zich evenwel af of in deze opzet gevallen kunnen ontstaan die onder geen enkele bijzondere regeling vallen, waardoor de opsporing c.q. arrestatie, bij voorbeeld van buitenlandse terroristen, bemoeilijkt kan worden.

De leden van de P.S.P.-fractie waren het volstrekt niet eens met onze opvatting dat de grondslag voor de niet-naleving of niet onverkorte naleving van deze verplichtingen bij zeer ernstige misdrijven niet in de Algemene wet moet worden gegeven, maar in andere wetten. Deze redenering gaat naar hun oordeel in tegen het doel van de Algemene wet eenmaking te bewerkstelligen. Daarnaast kan er precedentwerking van uitgaan om in de toekomst nieuwe uitzonderingsgevallen in verspreide wetgeving te regelen. Deze leden verzetten zich voorts tegen nog verdere uitbreiding van de opiumwetgeving op het terrein van opsporingsbevoegdheden. Zij vroegen ten slotte of de strafbaar gestelde voorbereidingshandelingen ook vallen onder de misdrijven die de samenleving ernstig schokken.

Wij zullen op deze opmerkingen van de fracties van P.v.d.A., C.D.A. en P.S.P. gezamenlijk ingaan.

Ingevolge de recente wijziging van artikel 12, tweede lid, Grondwet kunnen bij de wet uitzonderingen worden gemaakt op het grondwettelijk vereiste van aan het binnentreden tegen de wil van de bewoner voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden. In paragraaf 4 van de memorie van toelichting en bij de behandeling van bedoelde grondwetswijziging is uiteengezet dat het om drie soorten van uitzonderingsgevallen kan gaan. Twee uitzonderingsgronden, te weten, naleving levert ernstig en onmiddellijk gevaar op voor de veiligheid van personen en naleving is feitelijk onmogelijk, zijn opgenomen in artikel 1, tweede lid, van het onderhavige wetsvoorstel. Wij hebben aangekondigd dat de derde soort van uitzonderingsgevallen, te weten naleving belet in feite de opsporing of beëindiging van misdrijven die een ernstig gevaar opleveren voor het leven of de gezondheid van personen, zou worden geregeld in het Wetboek van Strafvordering, en bijzondere wetten, zoals de Opiumwet en de Wet wapens en munitie.

De voorgestelde opneming van deze uitzonderingsgrond in het Wetboek van Strafvordering en voornoemde bijzondere wetgeving vloeide voort uit de gedachte dat daarmee deze grond meer specifiek aan bepaalde misdrijven kan worden gebonden. Als bezwaren tegen opneming van deze grond in artikel 1 van de Algemene wet zagen wij dat omschrijving van deze grond in de Algemene wet minder specifiek zou moeten zijn en voorts dat een uitzonderingsgrond, verband houdende met criminaliteitsbestrijding, niet past in een paragraaf over het binnentreden in woningen in het algemeen.

Mede naar aanleiding van bovengenoemde opmerkingen hebben wij opnieuw onder ogen gezien op welke plaats(en) deze soort van uitzonderingsgevallen het beste kan worden geregeld. Bij nader inzien zijn wij tot de conclusie gekomen dat het aanbeveling verdient ook deze derde grond op te nemen in artikel 1, tweede lid, van de Algemene wet. De redenen daarvoor zijn de navolgende. Het is duidelijk en overzichtelijk dat de uitzonderingen op de grondwettelijke verplichting in één artikel bij elkaar staan. Het bezwaar tegen een meer globale omschrijving kan worden gerelativeerd door de wetenschap dat de desbetreffende regeling in het Wetboek van Strafvordering eveneens globaal zou zijn geweest, immers niet gebonden aan specifieke misdrijven. Het bezwaar van systematische aard kan worden gerelativeerd, omdat de thans in dit

artikellid neergelegde uitzonderingsgronden vaak toepassing zullen vinden bij binnentreden (zonder toestemming van de bewoner) ter uitoefening van een opsporingsbevoegdheid. Opnemning heeft bovendien het voordeel dat artikel 1 ingevolge artikel 14 eerder in werking kan treden. Niet-opnemning zou met zich meebrengen dat artikel 1 pas in werking zou kunnen treden op het tijdstip van inwerkingtreding van de desbetreffende wijziging van voornoemd Wetboek en voornoemde wetten.

Wij stellen daarom voor de uitzonderingsgrond voor het binnentreden ter fine van opsporing op te nemen in artikel 1, tweede lid. Bijgevoegde nota van wijziging voorziet daarin. Deze uitzonderingsgrond voorziet in de mogelijkheid dat ter opsporing van een misdrijf waarvoor de voorlopige hechtenis is toegelaten, terstond in de woning wordt binnentreden zonder daaraan voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden. Wij hebben daarbij in de eerste plaats het oog op gevallen waarbij het verzamelen van voor de opsporing noodzakelijk bewijsmateriaal wordt belemmerd of verhinderd, wanneer in de woning aanwezige verdachten, in afwachting van voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden, in de gelegenheid zouden zijn dit – vluchtige – materiaal uit te wissen of te vernietigen. Het zal hierbij vaak gaan om misdrijven die ernstig gevaar opleveren voor het leven of de gezondheid van personen, zoals opiumdelicten. Het kan ook gaan om de opsporing van vermogensdelicten en computerdelicten. De bestrijding van deze vormen van criminaliteit kan als gevolg van oponthoud bij het binnentreden onder omstandigheden ernstig worden gefrustreerd of zelfs onmogelijk gemaakt.

Voorts kan worden gedacht aan de aanhouding van een naar verwachting vluchtgevaarlijke verdachte, waarbij van de opsporende instantie, gelet op alle omstandigheden (bij voorbeeld de bouwkundige situatie ter plaatse, de beschikbare menskracht en het belang van de aanhouding op een bepaald moment), de naleving van de grondwettelijke voorschriften in redelijkheid niet kan worden verlangd. In dat geval zou naleving daarvan de opsporing schaden.

Wanneer de naleving van de grondwettelijke voorschriften naar redelijke verwachting de opsporing van deze misdrijven zou schaden, gelden deze verplichtingen slechts voorzover de naleving ervan onder die omstandigheden kan worden gevegd. Deze bepaling geeft enerzijds de opsporingspraktijk voldoende armslag om deze misdrijven effectief op te sporen en doet anderzijds door de daarin getrokken grenzen recht aan de belangen van de bewoner welke de Grondwet beoogt te beschermen.

De rechter zal achteraf kunnen beoordelen of de niet-naleving of de niet onverkorte naleving van bedoelde verplichtingen onder de gegeven omstandigheden gerechtvaardigd is geweest, anders gezegd of, en zo ja in welke mate, de naleving ervan onder die omstandigheden kon worden gevegd. Hij dan aldus nagaan of de opsporingsambtenaar de belangen van de bewoner en opsporingsbelangen op redelijke wijze heeft afgewogen.

Wij wijzen er op dat de drie in artikel 1 genoemde uitzonderingsgronden elkaar kunnen overlappen.

Ingevolge het grondwettelijke systeem zal na inwerkingtreding van artikel 1, binnentreden zonder toestemming en zonder inachtneming van de in artikel 12, tweede lid, neergelegde verplichtingen, in situaties die niet vallen onder de in artikel 1, tweede lid, vermelde uitzonderingsgevallen, onrechtmatig zijn. In antwoord op een vraag van de leden van de C.D.A.-fractie menen wij dat de opsporing c.q. arrestatie van een terrorist die een onmiddellijke bedreiging vormt, zal kunnen vallen onder een van de drie uitzonderingsgevallen.

De leden van de P.S.P.-fractie vonden het overbodig om de legitimatieplicht op te heffen wanneer de bewoner de binnentredende ambtenaar

kent in de hoedanigheid waarin deze wenst binnen te treden, en hem toestemming tot binnentreden geeft. Zij vonden het begrip «kennen» onduidelijk. Het belang van de uitzondering ontging hun. Zij vroegen of wij bereid zijn om de laatste volzin van artikel 1, eerste lid, te schrappen.

De bedoelde bepaling strekt er toe onnodige formaliteit te voorkomen. Het komt nog al eens voor dat een ambtenaar ter uitoefening van zijn bevoegdheid periodiek woningen moet binnentreden. Wanneer de bewoner deze ambtenaar kent en bekend is met de functie die deze bekleedt, zou het overspannen zijn om in geval van toestemming tot binnentreden in die situaties tevens nog legitimatie te eisen.

Het lid van de G.P.V.-fractie vond het op zich zelf logisch dat legitimatie plaatsvindt met vermelding van onder meer de naam van de persoon die binnentreedt. Hij vroeg zich af of dit in alle omstandigheden kan worden verlangd. Moet het niet inzonderheid in gevallen van zware criminaliteit mogelijk zijn zich te legitimeren – hetzij vooraf, hetzij later – zonder gebruikmaking van zijn naam, zo vroeg hij zich af.

Wij merken op dat anonimiteit van bepaalde binnentredende ambtenaren nodig kan zijn ter bescherming van hun eigen veiligheid en ten behoeve van een goede en doelmatige taakuitoefening. Deze anonimiteit kan worden bereikt door de machtiging af te geven aan een andere tot binnentreden bevoegde ambtenaar wiens anonimiteit niet behoeft te worden verzekerd.

5. Vereiste van een machtiging tot binnentreden

De leden van de P.S.P.-fractie wilden weten op welke functionarissen de regeling in artikel 2, derde lid, betrekking heeft. Zij vroegen bij de beantwoording hiervan ook expliciet in te gaan op de kritiek van de Raad van State daaromtrent.

Zoals al eerder op vragen van de fractie van de P.v.d.A. is geantwoord heeft artikel 2, derde lid, betrekking op binnentreden zonder machtiging door daartoe overigens bevoegde ambtenaren. In tegenstelling tot het standpunt van de Raad van State achten wij het nodig noch wenselijk om de kring van ambtenaren die bevoegd zijn om zo nodig zonder een machtiging in een woning binnen te treden, te beperken. Zoals wij reeds in het nader rapport (19 073, c, blz. 11, rechterkolom) naar voren hebben gebracht, is de kring van personen die zich in deze uitzonderingssituaties bevinden, toch al beperkt. Naar onze mening worden de bewoner en het huisrecht in voldoende mate beschermd door het voorgestelde stelsel. Bij het binnentreden zonder toestemming van de bewoner kunnen immers uitsluitend personen die daartoe bevoegd zijn, in uitdrukkelijk in de wet voorziene uitzonderingssituaties zonder toestemming binnentreden. Een verdergaande beperking is niet nodig, maar ook niet wenselijk, omdat ook andere – overigens tot binnentreden bevoegde – personen dan die behorende tot een nauwkeurig aangeduide kring voor de noodzaak zouden kunnen komen te staan terstond binnen te treden.

Deze leden achtten het niet juist dat leden van het openbaar ministerie ingevolge artikel 2, eerste lid, zijn vrijgesteld van het vereiste van een machtiging. Door deze uitzondering wordt de bescherming van de bewoner uitgehold. Naar hun oordeel blijft de door een derde te maken afweging of niet onnodig op het grondwettelijk verankerde huisrecht inbreuk wordt gemaakt, achterwege.

Deze leden waren het voorts niet eens met de opvatting dat de machtiging verlenende autoriteit niet de meerdere behoeft te zijn van degene die binnentreedt. Gelet op de hiërarchische structuur van het opsporingsapparaat zal naar hun oordeel daardoor de waarborg zijn waarde kunnen verliezen. Zij bepleitten dat de eis wordt gesteld dat de

machtiging verlenende autoriteit in hiërarchie hoger staat dan degene aan wie de machtiging wordt gegeven.

Naar aanleiding van deze opmerkingen brengen wij het volgende naar voren.

Wij zijn van oordeel dat het niet zinvol is om het binnentreden door een officier van justitie te binden aan een machtiging van een andere functionaris. De leden van het openbaar ministerie beschikken over veelal ingrijpende bevoegdheden over de uitoefening waarvan zij in grote zelfstandigheid kunnen beslissen. Van de officier van justitie, die overigens zelf bevoegd is tot het afgeven van een machtiging, mag worden verlangd dat hij een zorgvuldig gebruik maakt van zijn bij wet toegekende bevoegdheden om een woning zonder toestemming te betreden. Vrees voor uitholling van de bescherming van de bewoner is dan ook ongegrond.

Ingevolge artikel 3 is de bevoegdheid tot het afgeven van een machtiging tot binnentreden geconcentreerd bij enkele functionarissen. Een dergelijke regeling heeft naar onze mening de voorkeur boven een regeling waarbij uitgangspunt is dat degene die voornemens is een woning binnen te treden en rekening houdt met de mogelijkheid van binnentreden zonder toestemming, de daarvoor vereiste machtiging steeds verkrijgt van een hogere ambtsdrager binnen de hiërarchie. Het door ons gekozen systeem zal overigens in de praktijk binnen het opsporingsapparaat naar onze verwachting aldus functioneren dat in de meeste gevallen de machtiging verlenende autoriteit hiërarchisch de meerdere is van degene aan wie deze machtiging wordt afgegeven. Het lijkt ons niet praktisch een extra eis op dit punt in de regeling op te nemen.

6. Schriftelijk verslag omtrent het binnentreden

De leden van de C.D.A.-fractie toonden zich bijzonder ingenomen met de controle achteraf op het binnentreden zonder toestemming, waarbij het schriftelijk verslag omtrent het binnentreden centraal staat. Zij vroegen zich af op welke wijze eventueel misbruik terzake bekend wordt en wat er gebeurt indien dit het geval is.

Het is waar dat het verslag omtrent het binnentreden een belangrijke functie vervult bij de beoordeling van het binnentreden achteraf. Aan de hand van het verslag kan immers worden vastgesteld of en in hoeverre voldaan is aan de bij het binnentreden in acht te nemen voorschriften. Wanneer zich bij het binnentreden onregelmatigheden hebben voorgedaan, zal degene onder wiens verantwoordelijkheid is binnentreden daarvan in kennis worden gesteld hetzij door de rechtstreekse ontvangst van het verslag, hetzij door een daartoe strekkende mededeling van de autoriteit aan wie het verslag is toegezonden, hetzij door een klacht van de bewoner. De bevoegde autoriteit is aldus in staat om de nodige maatregelen te nemen. Bij ernstige onregelmatigheden kan zo nodig een tucht- of strafrechtelijke procedure in gang worden gezet.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of het niet gewenst is om verslaglegging ook verplicht te stellen bij binnentreden met toestemming van de bewoner, omdat ook zodanig binnentreden voor de bewoner een ingrijpende gebeurtenis kan zijn. Zij trokken in dit opzicht een parallel met het legitimatievereiste en het bepaalde inzake geheimhouding.

Wij erkennen dat ook binnentreden in een woning na toestemming door de bewoner een ingrijpende ervaring voor hem kan zijn. Verslaglegging in alle gevallen van binnentreden zou evenwel de omvang van de bestuurslasten te zeer doen toenemen, gezien de omstandigheid dat in veruit de meeste gevallen met toestemming van de bewoner wordt binnentreden. Invoering van een dergelijke verslagleggingsplicht zou

dan ook naar ons oordeel niet verantwoord zijn. Wij menen dat een dergelijke eis uit een oogpunt van rechtsbescherming niet nodig is.

7. Bescherming van de bewoner tegen onrechtmatig binnentreden

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen of de bewoner de overheid civielrechtelijk kan aanspreken, indien hij door onrechtmatig binnentreden schade lijdt. Het antwoord op deze vraag luidt bevestigend.

Deze leden wilden weten of de gemeente (het college van burgemeester en wethouders) Arob-beroep kan instellen tegen de weigering van de burgemeester van die gemeente om een machtiging af te geven voor het binnentreden in een illegaal gebouwde woning.

Hoewel de casus ons enigszins academisch voorkomt, achten wij in zo'n geval Arob-beroep mogelijk. Het beslissend oordeel over de ontvankelijkheid is voorbehouden aan de Arob-rechter.

8. Bijzondere plaatsen

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen ons nader in te gaan op artikel 12. In de eerste plaats konden zij niet inzien waarom dit artikel niet tegelijk met artikel 1 in werking kan treden. Voorts leken hun geen goede argumenten aangevoerd waarom andere Hoge Colleges van Staat dan de Staten-Generaal zijn uitgezonderd. In de derde plaats hielden deze leden rekening met de mogelijkheid dat «ruimten, bestemd voor godsdienstoefeningen of bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard», een vrijplaats zouden kunnen worden, daar deze bijeenkomsten een nogal onbepaalde duur zouden kunnen hebben. Is de enkele verklaring van een belanghebbende dat de ruimte een dergelijke bestemming heeft, voldoende, zo vroegen zij zich af. Zij vroegen voorts, of de deuren van deze ruimten mogen worden geopend ten einde vast te stellen of een godsdienstoefening aan de gang is.

Naar aanleiding van deze vragen merken wij het volgende op.

Artikel 12 zal in werking kunnen treden wanneer bepalingen die een overeenkomstige regeling inhouden, zijn aangepast of vervallen. Deze wetswijziging kan het beste geschieden in het kader van het wetsvoorstel tot wijziging van de binnentredingsbepalingen.

Vanouds genieten vergaderruimten van algemeen vertegenwoordigende organen gedurende aldaar gehouden vergaderingen bijzondere bescherming. Wij achten het niet nodig om de bijzondere bescherming die bepaalde vergaderruimten genieten, uit te breiden tot vergaderruimten van de andere Hoge Colleges van Staat of van andere administratieve organen.

Wij achten weinig gevaar te duchten voor misbruik van het uit deze bepalingen voortvloeiend recht om – behoudens het geval van ontdekking op heterdaad – ongestoord een godsdienstoefening of bezinningssamenkomst te houden. Tegen misbruik kan zo nodig worden opgetreden. Van de concrete omstandigheden hangt af of de enkele mededeling van een belanghebbende dat een vertrek bestemd is voor godsdienstoefeningen voldoende is. Wij achten het niet onrechtmatig om voor zover nodig door opening van de deuren die toegang geven tot de betrokken ruimte, vast te stellen of een godsdienstoefening aan de gang is. Gelet op het belang van een ongestoord belijden van een godsdienstige overtuiging of een levensovertuiging zijn vanzelfsprekend uiterste behoedzaamheid en zorgvuldigheid vereist.

In antwoord op vragen van de leden van de V.V.D.-fractie delen wij mee dat artikel 123 van het Wetboek van Strafvordering zal worden

aangepast. Op dit moment zijn er geen andere algemeen vertegenwoordigende organen dan de in artikel 12 uitdrukkelijk genoemde organen.

9. De begrippen woning, bewoner en binnentreden

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden met waardering in de memorie van toelichting een poging gelezen tot definiëring van het begrip «woning». Zij merkten op dat wij met verwijzing naar voorbeelden uit de literatuur hebben aangegeven welke ruimten wel en welke niet tot het begrip «woning» kunnen worden gerekend. Zij waren van oordeel dat een echte keuze ontbreekt. Zij zouden gaarne zien dat zo'n keuze zou worden gemaakt in de gedaante van een artikel in het onderhavige wetsvoorstel, waarbij rekening wordt gehouden met de zogenoemde krakersarresten van de Hoge Raad.

Wij zijn van oordeel dat het onverstandig zou zijn om het begrip woning in een wettelijke bepaling in dit wetsvoorstel nader te definiëren. Zo'n omschrijving zou óf globaal zijn en daardoor nauwelijks toegevoegde waarde hebben óf juist specifiek, waardoor het risico zou kunnen ontstaan dat de omschrijving naar achteraf moet worden vastgesteld te eng of te ruim is. Wij zijn van mening dat het begrip woning voldoende houvast biedt. De rechter kan zo nodig – afhankelijk van de concrete omstandigheden op dat moment – vaststellen of er al dan niet sprake is geweest van binnentreden in een woning. Wanneer de ambtenaar die wenst binnen te treden, vooraf in onzekerheid verkeert of de door hem te betreden plaats een woning is, doet hij er verstandig aan het zekere voor het onzekere te nemen en de voor het binnentreden in woningen in acht te nemen voorschriften na te leven.

De leden van de V.V.D.-fractie waren verbaasd over de door J. R Emmelink gehuldigde opvatting dat een hotelkamer waar iemand de nacht doorbrengt als diens woning kan worden beschouwd. Zij meenden dat daar het vereiste private karakter ontbreekt, tenzij men deze kamer voor een zekere permanente periode huurt. Zij vroegen ons oordeel daarover.

Wij menen dat ook een hotelkamer als een woning kan worden aangemerkt. Wij zien niet in waarom de hotelgast geen aanspraak zou kunnen maken op ongestoord verblijf in de hotelkamer waarin hij op dat moment verblijft. Het doel van het huisrecht is de verzekering van de ongestoorde vrede voor een persoon die zich heeft teruggetrokken in een ruimte die bestemd is om hem en de zijnen geheel op zichzelf te laten zijn. Deze bestemming kan ook een hotelkamer hebben. Het huisrecht kan derhalve ook strekken tot bescherming van het ongestoorde gebruik van een hotelkamer. Wij menen dat het voor de toepassing van deze wet dan niet zo veel uitmaakt hoeveel dagen en nachten de hotelgast van zijn hotelkamer gebruik maakt.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen zich voorts af of degene die zich illegaal het genot van een woning heeft verschaft, kan worden beschouwd als een «bewoner» in de zin van de wet. Zij wierpen de vraag op of het niet ongerijmd is om aan iemand die zich zelf niet aan de maatschappelijke orde stoort, dezelfde bescherming te geven als aan degene die wel de vereiste maatschappelijke zorgvuldigheid betracht. Zij vroegen of de regering het deswege niet gewenst acht om het begrip bewoner in de wet nader te omschrijven.

Wij achten het niet juist om, gelet op de grondwettelijke bescherming van bewoner en woning als zodanig, in de wet een onderscheid te maken tussen bewoners die rechtmatig en bewoners die onrechtmatig in een woning verblijven. Ook de illegale bewoner kan een recht op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer jegens de overheid in de woning waarin hij verblijft, niet worden ontzegd. Het gaat in deze

gevallen immers om de bescherming tegen onrechtmatig binnentreden en niet om de relatie tussen de illegale bewoner en degene jegens wie die illegale bewoning een inbreuk betekent.

De leden van de P.S.P.-fractie waren van oordeel dat het aanbeveling verdient dat de ambtenaar met zoveel woorden vraagt of betrokkene bewoner is dan wel bevoegd is namens hem te spreken.

Het komt ons voor dat de binnentredende ambtenaar er in het algemeen van mag uitgaan dat degene die hem toestemming tot binnentreden geeft, daartoe als bewoner bevoegd is. Bij gegronde twijfel daarover doet hij er verstandig aan betrokkene te vragen of hij bewoner is dan wel bevoegd is namens hem te spreken.

Wij achten, als gezegd, een nadere wettelijke definiëring van het begrip woning niet gewenst.

In antwoord op een desbetreffende vraag van het lid van de G.P.V.-fractie zijn wij – zoals wij hierboven reeds hebben uiteengezet – van mening dat ook krakers rechten aan deze wet kunnen ontleen. Wij kunnen ons evenwel voorstellen dat bij een na het kraken ingezette actie ter beëindiging van illegaal verblijf dat niet als bewoning kan worden aangemerkt, de voor het binnentreden geldende voorschriften niet in acht behoeven te worden genomen.

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg voorts – met verwijzing naar een rapport van de Nationale ombudsman van 19 april 1985 no. 85/RO 85, waarbij de ombudsman als zijn oordeel uitsprak dat het verwijderen van een ruitje in de voordeur en het pogen om de deur te ontzetten reeds een inbreuk betekent op het huisrecht – of voldoende vaststaat in welk stadium van optreden sprake is van «binnentreden». Bestaat er geen behoefte aan een nadere definiëring – eventueel in de memorie van antwoord – van dit begrip, zo vroeg hij zich af.

Wij delen het voornoemd oordeel van de ombudsman. Van binnentreden is sprake, wanneer de ambtenaar geheel of gedeeltelijk binnen de woning is dan wel zich met geweld de toegang tot de woning verschaft. Het aanbellen of het open doen van een niet op slot zijnde deur zonder daadwerkelijk in de woning binnen te gaan zal naar ons oordeel dus nog niet als binnentreden kunnen worden aangemerkt. Het forceren van een deur die toegang tot de woning verschaft, zal daarentegen stellig inbreuk op het huisrecht opleveren; deze inbreuk kan overigens gerechtvaardigd zijn.

10. Artikelen

Artikel 1, tweede lid en artikel 2, derde lid

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen om een nadere verduidelijking van de verhouding tussen het bepaalde in de artikelen 1, tweede lid, en 2, derde lid. Zij vroegen zich af of hier geen sprake was van overlapping en of het niet juister is deze beide leden te combineren tot een uitzonderingsbepaling op de normale gang van zaken.

Wij zijn van mening dat beide bepalingen naar inhoud en strekking verschillen en deswege, mede gelet op de systematiek van het wetsvoorstel, niet in één artikel kunnen worden samengevoegd.

In artikel 1, tweede lid, geplaatst in paragraaf 1, zijn, mede op grond van artikel 12, tweede lid, Grondwet, uitzonderingen neergelegd op het vereiste van voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden. In artikel 2, derde lid, geplaatst in paragraaf 2, worden uitzonderingen gemaakt op het vereiste van een machtiging voor binnentreden zonder toestemming van de bewoner. Hoewel de uitzonderingsgevallen elkaar kunnen overlappen, zijn zij niet identiek. In de in

artikel 1, tweede lid, geregelde uitzonderingsgevallen kan, maar behoeft geen sprake te zijn van acuut gevaar. Het aldaar bedoelde binnentreden zal in veel gevallen geschieden met machtiging. De in artikel 2 neergelegde uitzonderingen gaan in zoverre verder dat onder die uitzonderingen ook gevaar voor de veiligheid van goederen is begrepen. Wij geven overigens gaarne toe dat het binnentreden onder de in artikel 2, derde lid, genoemde gevallen vaak zal moeten plaatsvinden zonder voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden.

Artikel 5

Naar aanleiding van een vraag van het lid van de G.P.V.-fractie merken wij op dat een machtiging, die zich – ingevolge artikel 5, eerste lid – in beginsel niet verder kan uitstrekken dan tot maximaal vier woningen, niet afdoende is als het gaat om beoogd binnentreden in een perceel met kamerbewoners die elk over een ruimte tot exclusief verblijf beschikken. Er zullen in zo'n geval derhalve meerdere machtigingen moeten worden afgegeven, tenzij het tweede of het derde lid toepassing kan vinden.

Artikel 7 en artikel 2

Naar aanleiding van een verzoek van het lid van de R.P.F.-fractie om een nadere toelichting op het bepaalde in artikel 7 in verhouding met artikel 2, derde lid, merken wij op dat artikel 7 ziet op binnentreden zonder toestemming onder de aldaar genoemde omstandigheden. Binnentreden onder die omstandigheden kan plaatsvinden voor zover zulks dringend noodzakelijk is. Het is juist dat ook artikel 2, derde lid, toepassing zal vinden in de aldaar genoemde gevallen van dringende noodzaak. Binnentreden tijdens de nachtelijke uren geschiedt ingevolge artikel 2 veelal met een machtiging. Ingevolge het eerste lid van dat artikel kunnen de aldaar genoemde functionarissen evenwel zonder machtiging binnentreden. Hiermee is ook een desbetreffende vraag van het lid van de G.P.V.-fractie beantwoord.

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg ons voorts wat het criterium «dringend noodzakelijk» toevoegt aan de eis die reeds in artikel 2 wordt gesteld.

Wanneer is te voorzien dat zo nodig 's nachts zonder toestemming van de bewoner moet worden binnentreden, zal de machtiging tot binnentreden zulks uitdrukkelijk dienen te bepalen. Slechts bij het bestaan van dringende noodzaak ten tijde van het binnentreden zal daadwerkelijk 's nachts in de woning kunnen worden binnentreden. Degene die de machtiging afgeeft en degene die daarvan daadwerkelijk gebruik gaat maken, zullen beiden moeten afwegen of een dringende noodzaak binnentreden tijdens de nachtelijke uren kan rechtvaardigen en rechtvaardigt.

Artikel 9

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg om een toelichting op de relatie van artikel 9 tot het recht van huiszoeking en het recht om kasten, laden of andere bergplaatsen te onderzoeken. Hij vroeg wanneer het binnentreden gepaard gaat met huiszoeking en/of een dergelijk onderzoek. Hij vroeg voorts wat de positie van de bewoner, thuis of afwezig, hierbij is.

In het Wetboek van Strafvordering en in bijzondere wetten is voorzien in een bevoegdheid tot binnentreden in een woning, zo nodig tegen de wil respectievelijk zonder toestemming van de bewoner. Daarin is ook bepaald welke bevoegdheden de binnentredende ambtenaar in de woning kan uitoefenen. Indien daaromtrent niets in het bijzonder is

geregeld mag worden aangenomen dat de bij de wet toegekende bevoegdheden terzake kunnen worden uitgeoefend, ook bij afwezigheid van de bewoner. De Algemene wet op het binnentreden geeft een regeling van het binnentreden als zodanig en bevat geen regeling – behoudens het in artikel 9 neergelegde recht zich de doorgang te verschaffen – omtrent de in de woning uit te oefenen bevoegdheden. Wij verwijzen naar onze uiteenzetting op dit punt in het nader rapport, nr. 9. Wij stellen ons voor om in het tweede wetsvoorstel nader op dit punt in te gaan.

Artikel 11

Het lid van de G.P.V.-fractie vroeg zich af of artikel 11, eerste lid, tot gevolg kan hebben dat de hulpofficier van justitie die de machtiging heeft afgegeven, geen schriftelijk verslag omtrent het binnentreden ontvangt, en of dit wel gewenst is.

Bij nader inzien achten wij het gewenst dat naast de officier van justitie ook de hulpofficier van justitie die de machtiging heeft afgegeven, een exemplaar van het verslag ontvangt. Hij kan aan de hand van het verslag nagaan op welke wijze van de door hem verleende machtiging gebruik is gemaakt. Wij stellen voor artikel 11 in diër voege te wijzigen.

Artikel 12

Het lid van de G.P.V.-fractie trekt de juiste conclusie uit de formulering van de in artikel 12, onderdeel a, genoemde bijzondere plaatsen dat daaronder niet vallen vergaderruimten van dagelijkse besturen, zoals het college van burgemeester en wethouders, tijdens de vergadering daarvan.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. P. van Dijk